

ve i svojim opsegom prelaze granice arhiva te je tehnička standardizacija uvjet za uspješnu razmjenu informacija. Standardizaciju treba provesti ne samo na području tehnologije snimanja, već i u automatizaciji i arhivskom opisu.

Charles Dollar se bavi zastarijevanjem digitalne tehnologije i arhivima te izgledima i mogućnostima dugotrajne dostupnosti. Autor ističe kako arhivi moraju odrediti strategiju migracije koja odgovara zadaćama organizacije, minimalizira troškove, određuje obrazovanje arhivista, potiče uporabu najboljih rješenja te je u potpunosti dokumentiran. Potiče se uporaba otvorenih standarda i utemeljenje Europskog centra za istraživanje i obrazovanje.

Börje Justrell, Michael Roper i Herbert J. White iznose upute za čuvanje mikrofilmova u kojima je obrađeno devet stadija projekta mikrofilmiranja: preliminarni dogovori – sporazumi i formalni ugovori; priprema dokumenata za snimanje; odabir vrste mikrofilma; snimanje; obrada; provjera; dupliciranje; pohrana i rukovanje; dostupnost i uporaba.

Anne R. Kenney i Stephen Chapman su zajednički napisali uvod u digitalno snimanje za arhive, a Susan Hall upute za mikrosnimanje gradiva arhivske vrijednosti, upotpunjene rječnikom pojmova i primjerima obrazaca za razna izvješća, oznake na mikrofilmu i sl.

Živana Hedbeli

Archives, Vol. XXIII / br. 98, travanj 1998.

U travnju 1998. godine izašao je novi broj časopisa *Archives*, koji izdaje Britansko udruženje arhiva (*The British Records Association*).

Britansko udruženje arhiva osnovano je 1932. godine, s ciljem organiziranja i poticanja rada u arhivima, prije svega baveći se interesima arhivista, knjižničara i drugih potencijalnih korisnika arhiva na nacionalnoj razini. Usporedo sa svojim radom udruženje izdaje časopis koji prati i objavljuje suvremene teme britanske i svjetske arhivistike i historiografije. Časopis izlazi dva puta godišnje, u proljeće i u jesen.

Archives u ovom broju uz četiri stručna članka daje ocjene i prikaze novih izdanja iz povijesti i arhivistike. Više prostora i pozornosti dato je prikazu Williama Gibsona, O suvremenim tokovima u lokalnoj povijesti i arhivistici; 1996–1997. (*Recent Work in Local History and Archives; 1996–97*). Autor u svom članku daje sažetak novih kretanja u historiografiji, naglašavajući pri tome neophodno značenje lokalne povijesti, koja je na području makroistraživanja potpuno zanemarena. Posebno se naglašava važnost lokalne povijesti koju ona ima u okvirima mikroistraživanja, a zatim i kao važnog čimbenika u istraživanjima velikih povijesnih procesa. S druge

strane, Gibson se osvrće i na lokalne arhive, koji za razliku od velikih nacionalnih arhiva ne pobuđuju veće zanimanje javnosti, a samim time javljaju se i problemi pitanja nadležnosti nad njihovim arhivskim gradivom koje se nerijetko nalazi u lokalnim župama i knjižnicama. Gibson na kraju zaključuje da je jedina mogućnost daljnji rad lokalnih povjesničara i arhivista, te njihovo što bolje prezentiranje lokalne povijesti izdavanjem raznih časopisa i brošura.

Veći prostor dat je i komentaru Iana Becketta pod naslovom Vojnički dokumenti Velikog rata i vojni povjesničari (*The Soldier's Document of the Great War and the Military Historian*). U početku izlaganja daje se osvrt na neka dosadašnja izdanja koja obrađuju problematiku Prvog svjetskog rata s većim naglaskom na novija izdanja. Beckett zamjera mlađim povjesničarima šablonizirani prikaz i pisanje o Prvom svjetskom ratu bez većeg uvida u novija istraživanja koja su obavljena u proteklih deset godina. Autor tu prije svega misli na pitanja vezana i uz socijalnu problematiku koju je izazvao rat, pritom se osvrćući na istraživanja Jay Winter, kao i na stanje u 1914. godini odnosno u vrijeme izbijanja rata. Ova pitanja ističu se kao neophodna kako bi se moglo shvatiti britansko društvo u ratu i poslije njega.

Kao veliku pomoć pri istraživanju ističu se i fragmentarno sačuvani osobni dokumenti vojnika i drugi podaci koji se čuvaju u ratnim arhivima i muzejima, te se predlaže unos takvih podataka u baze podataka radi velike pomoći koja bi se time pružila istraživačima.

Daljnje ocjene date su u kratkim prikazima, koji se odnose na tridesetak novih povijesnih i arhivističkih izdanja u periodu između 1995. i 1998. godine.

Vrlo aktualan članak autorice Sarah Tyacke, *Continuous History or History by the Yard: Archives in the Year 2001*, bavi se pitanjima postojeće uloge arhiva u društvu, te neprekidnim promjenama koje zahvaćaju to društvo, a time i arhive. Jedan od najaktualnijih problema s kojima se suočavaju današnji arhivi jest promjena medija na kojima nastaju spisi, te vezano s tim i pitanje njihovog pohranjivanja i čuvanja, tj. pitanje primjene tradicionalnih načela arhivistike. Autorica u tekstu ističe prednosti moderne tehnologije, prije svega misleći na bolju dostupnost koju pružaju računala, te se zalaže za prezentiranje kataloga i brošura na Web stranicama, pronalženju spisa preko CD-ROM-a i umreženja. No, u cijelom tom procesu javljaju se problemi kojih je svjesna i autorica. Tako je jedno od najaktualnijih pitanja dužina trajanja pohrane na disketi, te nemogućnost potpunog uvida u stanje fonda preko računala i drugih problema i pitanja vezanih za dokumente nastale na nekonvencionalnim medijima. U tom smislu ona ne predlaže konačno rješenje, već samo daje neke od mogućnosti, kao što su puno fleksibilnija organizacija samih struktura, a tako i školovanje djelatnika koji će moći pratiti razvoj suvremene tehnologije.

Drugi članak autorica Susannah Ottaway i Samantha Williams: Rekonstrukcija životnog ciklusa siromašnih u vrijeme Zakona o starima i siromašnima (*Reconstruc-*

tion the Life-Cycle Experience of Poverty in the Time of the Old Poor Law), bavi se pitanjima prijašnjih i današnjih istraživanja obitelji niskog socijalnog statusa starijih osoba u XVIII. i na početku XIX. st. Autorice naglašavaju kako su matične knjige pojedinih župa osnovni vodič u istraživanju, jer se u njima nalaze točni podaci o rođenima, krštenima i umrlima, te razne oporuke i darovne liste. No, isto tako ističe se činjenica kako u župne knjige nisu bila uvedena nezakonita djeca i neudate žene što u mnogome otežava istraživanje. I u ovom članku autorice se zalažu za unošenje takvih podataka u bazu podataka radi lakšeg i bržeg pretraživanja.

Iskustvo ili izmišljena priča? Dnevnik Williama Davidsona i propagandni rat protiv berberskih država sjeverne Afrike (*Experience or Yarn? The Journal of William Davidson and the Propaganda War Against the Barbary States of North Africa*), naslov je iznimno zanimljivog članka Rogera Morrissa. Članak razmatra pitanje autentičnosti dnevnika britanskog mornara Williama Davidsona, u kojem on opisuje gusarstvo na Mediteranu u periodu od 1788. do 1789. godine. Dnevnik opisuje putovanje i posadu jednog gusarskog broda, te njihov odnos prema drugim brodovima na moru. Autor u mnogome nalazi zamjerke Davidsonovom iznošenju događaja obrazlažući to analizom povijesnih i političkih prilika na Mediteranu s kraja XVIII. st. Uz to Morrison naglašava poprilično nejasnu provenijenciju dnevnika. Istraživanja su pokazala da postoje različite kopije dnevnika različitih imalaca, koje se u mnogome razlikuju, ali u osnovi sadrže isti fokus događaja. No, bez obzira na njegovu povijesnu i arhivsku vrijednost autor zaključuje kako dnevnik pruža iznimno značajnu ulogu kao propagandni materijal protiv država sjeverne Afrike, posebice važan u vrijeme kolonijalne ekspanzije u XIX. st., a poslužio je i kao iznimno zanimljivo štivo za britanske pomorce.

Članak Williama Gibsona, "Uprljani biskupski rukavi": Imenovanje Claudiusa Crigana za biskupa Sodora i Mana 1784. ("*Sully and Lawn Sleeves*": *The Appointment of Claudius Crigan as Bishop of Sodor and Man, 1784.*), daje nam mali povijesni prikaz iz XVIII. st. Prateći privatnu korespondenciju biskupa Crigana, autor polako rekonstruira događaje i razotkriva nepropisno imenovanje Claudiusa Crigana za biskupa. Zapravo, daje se zaključiti, da autor u ovom članku upućuje na veliku povijesnu i arhivsku važnost privatne korespondencije javnih osoba, prema kojoj se mogu rekonstruirati i otkriti mnoge nerazjašnjene i naoko nevažne povijesne okolnosti.

Naredni članak, Pogled s prozora crkvenog dekanata: Jedno viđenje iz osamnaestog stoljeća Lincoln katedrale (*From the Deanery Window: An Eighteenth-Century View of Lincoln Cathedral*) autora Nigela Astona, posvećen je opisima gospođe York, dekanove supruge, njenim zapažanjima i praćenju obnove katedrale.

Detaljniji opisi engleskih katedrala u osamnestom stoljeću izuzetna su rijetkost, stoga ne čudi veliki interes koji su pobudila pisma gospođe York u kojima se

nalaze navedeni opisi. Kao dekanova supruga i ugledan član ondašnjeg društva, gospođa York vodila je bogatu korespondenciju. Osim njenih zapažanja o restauraciji i promjenama na katedrali, iz njenih pisama daju se zapaziti i reagiranja njenih suvremenika na novonastale promjene na katedrali. Pisma su od velikog značaja za proučavanje povijesti umjetnosti i arhitekture, a ujedno nam daju uvid i u život elitnih crkvenih krugova onog vremena. Ostavština gospođe York nađena je u zbirci gospodina Lucasa. Kasnije je cijela zbirka smještena u arhiv, gdje su stručnom arhivističkom obradom iz nje izdvojena pisma. Kao i u prethodnom članku i ovdje se vide velike mogućnosti istraživanja koje nam pruža korespondencija "običnih ljudi".

Cjelina je zaokružena kratkim člankom M.C. Lowea, Bilješke o arhivskim izvorima za lokalnu dostavljачku službu u Devonu (*Notes on Archival Source for Local Carriers in Devon*). Autor u ovom članku obrađuje teme vezane za moguće istraživanje na području prijevoza i transporta od sedamnaestog do dvadesetog stoljeća. Zapravo isnosi podatke o troškovima prijenosa dokumenata i načinu transportiranja, te ističe vrijednost izvornih knjiga, ostalih poslovnih lista i registara.

Kao kratki zaključak može se reći, da *Archives* svojim člancima prati suvremene tokove u arhivistici i historiografiji. Tu prije svega mislim na bavljenje temama svakodnevice u povijesti, koje je tradicionalna historiografija u znatnoj mjeri zanemarila, a u novije vrijeme najveću pozornost posvetila joj je francuska historiografija u poznatoj ediciji *La vie quotidienne*. U časopisu se ističe i velika uloga lokalnih povijesnih tema u proučavanju povijesti. Suvremena kretanja u arhivistici odnose se uglavnom na pitanja i problematiku vezanu za dokumente nastale na nekonvencionalnom mediju, čemu je posvećen veći dio prostora u časopisu.

Ana Holjevac Tuković

RESTAURO 1–7 (1997)

U 1997. godini izašlo je sedam brojeva časopisa *Restauro*. U prvom broju (siječanj-veljača), na str. 50–55, autori Maja Pöschko, Dag-Ernst Petersen i Christoph Reichmuth u članku "Silverfiš u knjigama" (*Silberfischen in Büchern*) govore o oštećenjima što ih ova vrsta insekata (lat. *Lepisma saccharina*) izaziva na knjigama, dokumentima i slikama. U njihovom suzbijanju testirana su dva netoksična praška, borna kiselina i dijatomejska zemlja. Borna kiselina pokazala se kao vrlo učinkovita u svim uvjetima testiranja, dok je dijatomejska zemlja bila manje učinkovita, osobito u vlažnim uvjetima.

U drugom broju (ožujak-travanj), u članku "Karta svijeta velikog formata" (*Eine großformatige Weltkarte*), na str. 124–127, autor Paul L.M. Peters opisuje re-